

Nieuwsbrief VNG-project De Kanteling

Over nieuwe manieren om invulling te geven aan de compensatieplicht in de Wmo.

Inhoud

- Vraagsturing bij mantelzorgondersteuning in Huizen
- Helmond kantelt: MAATwerk en persoonlijke ondersteuning
- Ook de rechter denkt in resultaten
- Het Gesprek: een nadere uitwerking van het conceptuele kader

Vraagsturing bij mantelzorgondersteuning in Huizen

In de gemeente Huizen is vraaggestuurd werken een belangrijk uitgangspunt in de Wmo. Vraagsturing houdt in dat de wensen en behoeften van de klant - door de persoon zelf geformuleerd - vertrekpunt zijn van de ondersteuning. De klant heeft dus de regie bij zowel het proces als de uitkomst. Dit blijkt veel beter te werken dan wanneer de hulpverlener de oplossingen bedenkt.

Huizen voert de vraagsturing in eerste instantie in bij de mantelzorgondersteuning. Begin november startte de voorlichtingscampagne 'Helden helpen'. Opvallende posters in bushokjes vroegen aandacht voor de bijzondere positie van mantelzorgers. Want iemand die langdurig, onbetaald en vrijwillig een zware taak op zich neemt, is een echte held vinden ze in Huizen. Doel van de campagne was mantelzorgers ervan bewust maken dat zij mantelzorger zijn én mantelzorgers duidelijk maken dat er ondersteuning is als zij zelf hulp nodig hebben.

Voor meer informatie over vraagsturing in Huizen kunt u terecht bij projectleider Josee Verhoeff, j.verhoeff@huizen.nl Zie ook de website www.heldenhelpen.nl

Helmond kantelt: MAATwerk en persoonlijke ondersteuning

Een toenemende vraag naar ondersteuning, vershraling van de AWBZ en knellende budgetten hebben de gemeente Helmond op het spoor gezet van een grondige heroriëntatie op de Wmo. De gemeente heeft zichzelf het ambitieuze doel gesteld om meer kwaliteit te gaan leveren met minder geld. Twee vernieuwende elementen spelen hierin een belangrijke rol: De MAATwerk professionals en de Persoonlijke Ondersteuning.

Inwoners van Helmond die een aanvraag voor hulp bij het huishouden doen, krijgen vanaf 1 januari 2010 niet alleen hulp bij het huishouden, maar worden daarnaast ondersteund bij het organiseren of versterken van een eigen steunsysteem. Deze ondersteuning wordt gegeven door goed gekwalificeerde professionals en duurt maximaal 12 keer 1 uur. Een forse inzet op het activeren van de eigen kracht en de sociale omgeving van de burger dus. Vanuit deze gedachte wordt er steeds meer een beroep gedaan op de sociale netwerken, informele zorg en collectieve voorzieningen.

Het tweede belangrijke element in de Helmondse Wmo is de ontwikkeling van een nieuwe individuele voorziening 'Persoonlijke Ondersteuning'. Naast huishoudelijke hulp die puur aan individuele woningen gebonden is kan Persoonlijke Ondersteuning bestaan uit lichte vormen van coaching en ondersteuning bij het voeren van een huishouden of intensievere vormen van begeleiding bij ontregelde situaties. Het leidende principe is 'Collectief waar kan, individueel waar moet'.

De gemeente Helmond investeert dan ook in mantelzorgondersteuning, vrijwilligerswerk en de ontwikkeling van nieuwe vormen van collectieve ondersteuning. Voorbeelden van nieuwe collectieve voorzieningen zijn de maaltijdbereiding en het doen van de was. Deze ondersteuning wordt niet meer gegeven als individuele hulp bij het huishouden. Doelstelling is dat hierdoor minder beroep gedaan hoeft te worden op professionele hulp, waardoor de kwaliteit van die individuele hulp gehandhaafd kan worden.

Zie voor meer informatie op www.vng.nl/wmo

Ook de rechter denkt in resultaten

In een eerdere nieuwsbrief en op verschillende bijeenkomsten hebben we het denken in resultaten geïntroduceerd. Artikel 4 van de Wmo bepaalt dat gemeenten hun burgers moeten compenseren op een aantal domeinen, maar bepaalt niet hoe die compensatie er precies uit moet zien. Het gaat om het resultaat.

Een voorbeeld van een resultaat is dat 'iedere burger kan beschikken over een schoon, leefbaar en voor de bewoner geschikte woning'. Door de resultaatverplichting van gemeenten zo te formuleren wordt recht gedaan aan de beleidsvrijheid van gemeenten. Het resultaat dat bereikt moet worden is duidelijk, hoe het bereikt wordt kan per persoon verschillen en is afhankelijk van de specifieke omstandigheden van de individuele burger. Bovendien maakt denken in resultaten duidelijk wanneer de gemeente een verantwoordelijkheid heeft en wanneer de burger een vorm van compensatie mag verwachten.

De rechtbank van Breda heeft in dit kader een belangrijke uitspraak gedaan. Een mevrouw was het niet eens met de hoogte van het pgb dat zij ontving van haar gemeente omdat zij voor dat bedrag niet haar vaste hulp kon betalen. De gemeente vond het bezwaar ongegrond en de rechtbank was het daarmee eens. Interessant is de redenering van de rechter. Het bedrag dat door de gemeente was toegekend was hoog genoeg om eenvoudige hulp bij het huishouden in te kopen (HH1), maar niet bij haar (duurdere) vaste hulp. Hiermee zegt de rechter dat de gemeente mevrouw voldoende in staat heeft gesteld om haar te compenseren op het domein 'het voeren van een huishouden', en daarmee aan de resultaatsverplichting heeft voldaan.

De rechtbank is daarbij nagegaan of er specifieke omstandigheden waren waarom deze mevrouw wel aanspraak zou kunnen maken op een hogere vergoeding. Dat was niet het geval. Het ging om het resultaat: een schoon huis. Daarbij is de wens van mevrouw om haar vaste hulp te houden in dit geval van ondergeschikt belang.

Deze uitspraak is in lijn met de uitgangspunten in het project De Kanteling. Stel gezamenlijk vast wat de ondersteuningsbehoefte van de burger is, en maak dan afspraken over compensatie die past bij de situatie. In dit geval ging het puur om 'poetswerk', daar heeft mevrouw geen bezwaar tegen gemaakt. De rechtbank heeft vastgesteld dat het door de gemeente toegekende pgb genoeg was om dat resultaat te bereiken.

Het Gesprek: een nadere uitwerking van het conceptuele kader

In een eerdere nieuwsbrief van de Kanteling introduceerden wij het conceptuele kader, een instrument dat houvast biedt bij de gedachtevorming over een gekantelde werkwijze in de Wmo. Het conceptuele kader omschrijft vier fasen in het traject van de burger met een hulpvraag, de gang van eerste contact tot arrangement. Zo is steeds duidelijk waar in het traject we ons precies bevinden. Zie voor meer informatie op VNG-net: <http://www.vng.nl/eCache/DEF/90/660.html>

Inmiddels is 'Het Gesprek' gereed, een nadere uitwerking van het conceptuele kader. We zoomen nu in op de vraagverheldering en het oplossingen afspreken, de twee onderdelen waar 'het gesprek' uit bestaat. In een gekanteld traject gaan gemeente en burger met een open houding het gesprek in, bepalen samen waar de schoen écht wringt en spreken vervolgens oplossingen af. Dit staat lijnrecht tegenover de 'oude' manier van werken, waarbij vaak iets als 'ik wil een scootmobiel' het uitgangspunt is.

In 'Het Gesprek' schetsen wij wat er zoal komt kijken bij 'gekanteld' het gesprek voeren. Doel is niet om één manier als beste te propageren, maar om een aantal aspecten te belichten die een rol spelen bij gekanteld werken. Zie voor meer informatie op www.vng.nl/wmo

Meer informatie over De Kanteling?

Meer informatie over project De Kanteling en Wmo-brede informatie vindt u op VNG-net: www.vng.nl/wmo

Hebt u vragen over De Kanteling? Wil uw gemeente meekantelen? Of wilt u lid worden van deze nieuwsbrief? Stuur dan een e-mail naar angela.potjens@vng.nl